

Instituut voor Plantenveredeling
Wageningen.

Beschrijvende Rassenlijst
1925

OPGEMAAKT INGEVOLGE DE BESCHIKKING VAN
DEN MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN
EN LANDBOUW VAN 21 OCTOBER 1924, DIRECTIE
VAN DEN LANDBOUW, No. 2151, 1ste AFDEELING.

Deze tweede uitgave van onze beschijvende rassenlijst onderscheidt zich van de vorige o.a. door de volgende veranderingen:

In de rubriek „aanbevelenswaardige rassen” zijn de namen van de belangrijkste rassen, die, op grond van talrijke ervaringen, ten volle aanbeveling verdienen, vet gedrukt.

De lijst is voorts uitgebreid met een rubriek „nieuwe rassen” waarvan nog weinig of niets bekend is terwijl ten slotte die rassen, welke o.i. voor ons land geen voldoende waarde bezitten en dientengevolge van de lijst zijn afgevoerd, afzonderlijk vermeld zijn.

Bij rassen, waarbij vermeld is „geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling” heeft de kweeker zich onder toezicht van het Instituut gesteld. De betreffende perceelen van den kweeker worden vanwege het Instituut te velde gekeurd, terwijl ook verder op de bedrijfsinrichting en de aflevering door ons controle wordt uitgeoefend. Ten bewijze hiervan wordt op ieder certificaat van in Nederland gewonnen zaad vermeld de woorden „geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen, oogstjaar 1925.”

Bij uit het buitenland ingevoerd geregistreerd zaad wordt dat op de factuur vermeld.

De hier volgende rasbeschrijvingen zijn opgemaakt met behulp van een groot aantal medewerkers, die ons hunne ervaringen hebben meedeeld.

Hoewel wij meenen er op deze wijze in geslaagd te zijn de belangrijkste eigenschappen vast te leggen en aan de koopers een leidraad te verschaffen bij de keuze van hunne rassen, weten wij zeer goed dat ons werk nog niet de hoogste trap van ontwikkeling heeft bereikt.

Wanneer vele landbouwers er toe overgaan een of meer der in onze lijst genoemde beproevenswaardige of nieuwe rassen eens te probeeren, en ons hunne bevindingen mededeelen, zullen wij in staat zijn gaandeweg onze rasbeschrijvingen te verbeteren. Wie hiertoe meewerkt, helpt de allerbeste rassen te verspreiden en de minderwaardige terug te dringen.

De Directeur van het Instituut voor
Plantenveredeling:

Wageningen, 28. Aug. 1925.

C. BROEKEMA.

1925.

A. AANBEVELENSWAARDIGE RASSEN.

1. **WILHELMINA TARWE. *)**

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.

Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Het meest verbouwde tarweras in Nederland.

Goed uitstoelingsvermogen. Middelmatig lang, stevig stroo; matige bladontwikkeling. Bladeren stijf opgericht; aar matig dicht geschakeld, goed gevuld. Korrel middelmatig groot, kleur vaak iets geelachtig en halfglazig. Wintervastheid voor het noorden des lands niet voldoende in strenge winters. Weerstandsvermogen tegen roest vrij goed. Verdraagt laat zaaien goed, is dan zelfs wintervaster, doch in het algemeen

*) Vet gedrukt zijn de namen der rassen welke onvoorwaardelijk kunnen worden aanbevolen. De niet vet gedrukte worden slechts voor bepaalde gevallen of onder zekere reserve aanbevolen.

geeft vroeggezaaide Wilhelmina de hoogste opbrengst
Productievermogen korrel zeer goed, stroo goed.

2. IMPERIAAL IIa TARWE.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Vermeerderd door G. A. van Balen Blanken, Anna Paulowna.

Uitstoelingsvermogen voldoende, doch geringer dan dat van Wilhelmina tarwe. Stroo stevig, vrij lang; rijke bladontwikkeling. Aar dicht geschakeld, regelmatig van bouw. Korrel groot, dik, goed gevuld, melig, mooi blank. Wintervastheid voor het noorden des lands niet voldoende in strenge winters. Weerstandsvermogen tegen roest goed. Zaad- en stroo-opbrengst zeer goed.

3. MILLIOEN III TARWE.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Vermeerderd door P. Scheele—de Putter, Biezelinge.

Sterk uitstoelend, stroo- en bladrijk ras met vrij dicht geschakelde, zeer goed gevulde aar. Verdraagt laat zaaien goed. De groote, dikke blanke korrels zitten iets los in de aar. Het gewas vertoont overigens veel overeenkomst met Imperiaal IIa; iets later rijp, stroo langer en iets minder stijf, bladeren meer hangend.

5. MANSHOLT'S WITTE DIKKOP TARWE III.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeiing.

Kweeker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Wintervast. Stroo tamelijk lang en fijn ; vrij stevig, doch iets minder stijf dan dat van Wilhelmina. Bladeren smal, lichtgroen. In het voorjaar kruipend. Weinig vatbaar voor roest. Aren iets spits en fijn. Korrel middelmatig groot, geelwit. Korrelopbrengst goed. Stroo-opbrengst zeer goed.

6. MANSHOLT'S JAPHET ZOMERTARWE.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Stroo middelmatig lang, tamelijk stevig. Vatbaar voor roest, stuifbrand en fusarium, daarom zaaizaadontsmetting steeds noodig. Zaadopbrengst goed ; korrel middelmatig groot, vaak minder goed gevuld. Korrelkleur rood ; kaf wit. Het meest verbouwde zomertarweras in ons land.

7. MANSHOLT'S FLETUMER WINTERGERST.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Vierrijig. Vrij kort, stevig stroo, aren tegen rijpings-tijd neerbuigend. Soms vatbaar voor roest doch weinig voor strepenziekte. Zaaizaadontsmetting desniettemin gewenscht. Wintervastheid goed, opbrengst korrel zeer goed, korrel goed gevormd, iets fijn, vroeg rijp. Opbrengst

stroo middelmatig. Wordt door sommigen in 't bijzonder aanbevolen als dekvrucht voor klaver. Kan als maartergerst worden gebezigd. Moet overigens in den herfst tijdig gezaaid worden.

8. MANSHOLT'S WINTERGERST II.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Vierrijig. Wintervast. Middelmatig lang, stevig stroo. Nog al vatbaar voor roest, vrij goed bestand tegen strepenziekte. Betrekkelijk vroeg rijpend, geschikt voor maartergerst. H.L.-gewicht goed ; goede korrelopbrengst.

9. BOCUMER WINTERGERST.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweekster : Wed. Meijer, Bocum, Kloosterburen.

Wintervastheid goed ; weinig vatbaar voor roest ; stroo vrij slap ; korrelgrootte goed ; hoog H.L.-gewicht ; aar vierrijig ; opbrengstvermogen goed, vrij laat rijp.

10. SVALÖF'S GOUDGERST.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf ; alleenvertegenwoordiger : M. Wiersum, Groningen.

Tweerijige zomergerst ; groot uitstoelingsvermogen ;

stroo niet lang, fijn, doch vrij stevig. In 1925 sterk door roest aangetast. De aren zijn betrekkelijk dicht geschakeld. De kleur van het gewas maakt even voor en bij de rijping een goudbruinen indruk. De kafnaalden (niet echter de korrels) vallen gemakkelijk af. De korrel is klein, goed gevormd, fijn gerimpeld. Productievermogen zeer goed. Rijpt ongeveer een week eerder dan Princessegerst. Het meest verbouwde zomergerstras in ons land.

11. SVALÖF'S ZWANENHALSGERST.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf. Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Tweerijige zomergerst; vroeg rijp. Elastisch neerbuigende halm, langer dan bij de onder 10 en 12 genoemde rassen, doch niet slap. Korrel groot, geelwit, weinig gerimpeld. Aar dicht geschakeld, breed, met afstaande korrels en kafnaalden. Niet erg vatbaar voor strepenziekte en roest. Opbrengst aan korrels gewoonlijk minder dan bij Goudgerst.

12. SVALÖF'S PRINCESSEGERST.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf. Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Tweerijsige zomergerst; stroo middellang, hoog bebladerd, vrij slap. Hoog bebladerde stengel. Korrel middelgroot en fijn gerimpeld. Korrelopbrengst goed. In vele streken achtergesteld bij Goudgerst. Rijpt iets later. Heet in de nabijheid der zee minder last te hebben van zaadverlies door harde wind, wegens vroegtijdige legering. Door sterke bladontwikkeling goed onkruidverstikker.

13. v. LOCHOW'S PETKUSER WINTERROGGE.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweker Kommanditgesellschaft F. v. Lochow, Petkus.
Verkooper: Centraal Bureau uit het Nederlandsch Landbouwcomité, Rotterdam.

Wordt in ons land op 11 gecontroleerde bedrijven vermeerderd.

Stroo vrij stevig, middelmatig lang. Wintervastheid goed. Uitstoelingsvermogen goed. Niet erg vatbaar voor roest. Aar vierkant, dicht geschakeld. Aren bij rijping iets neergebogen. Korrelopbrengst zeer goed. Kleur der korrels grijsgroen. Het meest verbouwde roggeras in ons land.

14. v. LOCHOW'S PETKUSER ZOMERROGGE

Kweker: Kommanditgesellschaft F. v. Lochow, Petkus,

Verkooper : Centraal Bureau uit het Nederlandsch Landbouwwcomité, Rotterdam.

Uitstoelingsvermogen vrij goed. Stroo vrij lang, vrij stevig. Korrelopbrengst goed. Kleur korrels grijsgroen. Rijpt ongeveer 7—10 dagen na Petkuser winterrogge.

15. SVALÖF'S ZEGEHAVER.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf. Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Pluim tamelijk stijf en klein, doch dicht bezet; pakjes middelmatig lang, dragen sporadisch kafnaalden. For-sche, voldoende stevige, bladrijke halm. Korrel wit, met iets lichtbruine tint, dik, kort, stomppuntig, goed gevuld; iets grove kafjes. Hoog H.L.-gewicht. Zeer goed productievermogen. Vooral geschikt voor klei-en zavelgronden. Wordt echter ook veel op goede zandgronden verbouwd.

16. MANSHOLT'S HAVER III.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Stroo kort en zeer stijf; geen groote bladontwikkeling. Korte, goed gevulde witte korrels, iets kleiner

dan die van Zegehaver. Hoog H.L. gewicht. Korrel-opbrengst onder geschikte omstandigheden zeer goed. Aan te bevelen voor zware gronden in uitstekende conditie, waar andere haverrassen gevaar voor legering loopen. Op minder vruchtbare gronden soms te geringe bodembedekking, waardoor het onkruid zich sterker kan ontwikkelen. Rijpt enkele dagen eerder dan Zegehaver. Geschikt voor dekvruucht. De verbouw van dit ras breidt zich in de laatste jaren in de klei-streken in het zuiden van ons land uit.

17. MANSHOLT'S HAVER IIb.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Stroo matig lang, vrij stijf. Pluim vrij los gebouwd. Korrel lang, minder goed gevuld, kleur wit, vaak echter minder blank bij ongunstige weergesteldheid. H.L.-gewicht minder dan bij Zegehaver. Opbrengst-vermogen zeer goed. Rijpt ongeveer 4 dagen eerder dan Zegehaver.

18. MANSHOLT'S HAVER I.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Stroo vrij lang en bladrijk. Korrel hooggeel, over 't geheel iets grooter dan die van Goudenregenhaver. Dun van bast; nog al eens gepelde korrels. Bij

slecht weer schijnt de kiemkracht sterker achteruit te gaan dan bij andere rassen. Opbrengstvermogen goed.

19. SVALÖF'S GOUDENREGENHAVER.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf; alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Stroo fijn, elastisch doch stijf. Rijpingstijd middelmatig vroeg. Korrel klein, hooggeel; laag bastgehalte. Productievermogen goed. Hoog H.L.-gewicht. Vooral geschikt voor zandgronden. Wordt in de kleistreken door sommigen geteeld voor zaaizaad, waarnaar gewoonlijk vraag is uit het buitenland en de zandstreken.

20. ZWARTE PRESIDENTHAVER. (landras).

De vroegstrijpende haver die tot dusver hier te lande verbouwd wordt. Bijna tegelijk met Petkuser rogge rijp. Matig korrel- en H.L.-gewicht. Middelmatig lang, vrij slap stroo. De korrels zitten vrij los in de pluim. Zeer geschikt voor ontginningen en zand- en veen- gronden, omdat dat deze haver veel minder gevoelig is voor ontginningsziekten dan de bekende witte haver- rassen. Staat in productievermogen op krachtige gronden ten achter bij de witte haverrassen.

21. MANSHOLT'S KORTSTROO GROENE ERWT.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Middelmatig kort stroo, van gelijkmatige lengte; bloeitijd middelmatig vroeg; opbrengstvermogen zeer goed.

22. MANSHOLT'S GEKRUISTE EXTRA KORTE GROENE ERWT.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Zeer kort, veerkrachtig, in den top gerankt stroo. Bloeit eenige dagen eerder dan Mansholt's kortstroo groene erwt, is eerder afgebloeid en rijpt gelijkmatiger af. De peulen zitten meest in den top. Erwt grooter, doch minder zuiver rond, hetgeen een bezwaar voor den handel is. Zeer geschikt voor de groene pluk voor conservenfabrieken. Vereischt meer zaaizaad en schijnt iets gevoeliger voor slecht oogstweer te zijn dan Mansholt's kortstroo groene erwt. Opbrengstvermogen zeer goed. Zeer geschikt op vruchtbare, onkruidvrije gronden.

23. MANSHOLT'S KORTSTROO SCHOKKER ERWT.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Stroo iets langer dan Mansholt's kortstroo groene erwt. Erwten groot en kantig. Sporadisch komen enkele ronde en minder kantige zaden voor. Deze ronde zaden geven echter weer planten met normale schokkererwt. Opbrengst goed, doch geringer dan dat van Mansholt's groene erwtenrassen.

24. WAALSCH E BOONEN. (landras).

25. MANSHOLT'S WIERBOON.

Geregistreerd door het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Grootte der boon tusschen die van Waalsche boon en paardeboon; vrij plat. Stroo vrij kort en stevig lage peulaanzetting.

26. PAARDEBOONEN. (landras).

27. DUIVENBOONEN. (landras).

De vier boonenrassen vertoonen in meerdere eigenschappen in de genoemde volgorde een stijgende of dalende reeks. De Waalsche boon heeft de grootste en de platste zaden, het geringste aantal peulen, de laagste peulaanzetting, de kleinste stroolengte, de lichtste bloemkleur, vroegste bloei- en rijpingstijd. De grenzen tusschen de vier rassen zijn niet scherp, bovendien wordt de scheiding in verschillende provincies verschillend getrokken, vooral wat de paardeboonen

betreft. Waalsche- en wierboonen worden uitsluitend op kleigrond verbouwd, in sommige kleistreken wordt tegenwoordig meer en meer de paardeboon door de wierboon vervangen.

28. MANSHOLT'S HAMBURGER KOOLZAAD.

Geregistreerd voor het Instituut voor Plantenveredeling.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Kortstroo, vroeg rijp, bloem lichtgeel. Korrel vrij klein. Geeft gedurende meerdere jaren opslag, vooral in droge jaren. Opbrengstvermogen zeer goed. Dit ras wordt thans algemeen verbouwd.

30.

MANSHOLT'S KARWIJ.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Iets later rijpend dan ouderwetsche karwij; opbrengstvermogen goed.

31. EERSTELINGEN AARDAPPELEN. *)

(Synoniemen: Schotsche muis, Midlothian early).

Van Schotschen oorsprong. Zeer vroege, geelvleezige consumptieaardappel. Mooi gevormde knollen. Vatbaar

*) Pootaardappelen worden tot dusverre door het Instituut niet geregistreerd; men koope steeds pootgoed van goedgekeurde velden.

voor Phytophthora en wratziekte; iets vatbaar voor bladrol. Opbrenghstvermogen zeer goed. Het pootgoed eischt bij de bewaring groote zorg. In de laatste jaren is er uit het buitenland veel vraag naar pootgoed van dit ras.

32. **EIGENHEIMER AARDAPPEL.**

Kweeker: G. Veenhuizen, Sappemeer.

Geelvleezige, middelvroegc consumptieaardappel; dient ook als fabrieksaardappel; zeer hoog productievermogen; vatbaar voor Phytophthora- (vooral in de knollen) en voor wratziekte, zeer vatbaar voor mozaiekziekte. In de laatste jaren komt ook de bladrolziekte in dit ras voor.

Wordt op alle grondsoorten algemeen verbouwd; voor vele streken is een geregelde aankoop van te velde goedgekeurd pootgoed noodzakelijk.

(De Blauwe Eigenheimer (knopvariatie) onderscheidt zich van de gewone Eigenheimer door de blauwe kleur der schil).

33. **ZEEUWSCHE BLAUWE.**

Kweeker onbekend.

Geelvleezige consumptieaardappel met blauwe schil. In onze groote steden zeer gewaardeerd als eetaardappel. Opbrenghstvermogen geringer dan van Eigenheimer. Knollen duurzaam. Vatbaar voor Phytophthora, zowel in het loof als in de knol, vatbaar voor mozaik-

ziekte en wratziekte. Wordt bijna uitsluitend op klei-
grond, bij voorkeur op lichtere, verbouwd.

(De Zeeuwsche Bonte is een knopvariatie uit Zeeuw-
sche Blauwe; van dit ras is bijna geen goed poot-
goed verkrijgbaar).

34. INDUSTRIE AARDAPPEL.

Kweker: von Modrow, Gwisdzyn, Neumark, West-
pruisen.

Geelvleezige, late eetaardappel, vooral geschikt voor
export naar Duitschland en België. Zeer hooge op-
brengst; duurzaam; minder vatbaar voor *Phytophthora*
dan *Eigenheimer*; vatbaar voor mozaïkziekte, bladrol
en wratziekte. Wordt hoofdzakelijk in onze zuidelijke
provincies verbouwd. Het in den handel verkrijgbaar
pootgoed van dit ras laat nog dikwijls zeer veel te
wenschen over.

35. BRAVO AARDAPPEL.

Kweker: G. Veenhuizen, Sappemeer.

Zeer duurzame, doch wel eens blauwwordende,
geelvleezige consumptieaardappel; loof geelgroen; zeer
vatbaar voor bladrol en wratziekte; minder vatbaar
voor *Phytophthora* in het loof dan de *Eigenheimer*.
De knollen zijn zoo goed als niet vatbaar; om deze
reden wordt de Bravo veel op zwaren grond verbouwd;
geen aardappel voor lichte gronden. Opbrengstvermogen
kleiner dan van *Eigenheimer*.

De z.g. Groene Bravo, later rijpende knopvariatie met donkerder groen loof, heeft weinig ingang gevonden.

36. THORBECKE AARDAPPEL.

Kweeker: G. Veenhuizen, Sappemeer.

Witvleezige fabriksaardappel; zeer hoog productievermogen; hoog zetmeelgehalte; tamelijk vatbaar voor *Phytophthora* waardoor ook de duurzaamheid lijdt. Vatbaar voor bladrol, mozaiekziekte en wratziekte. Wordt uitsluitend en in de laatste jaren in toenemende mate verbouwd in streken waar men aan aardappelmeelfabrieken levert. De gezondheidstoestand van dit ras is in de laatste jaren zeer sterk verbeterd.

37. ROODE STAR AARDAPPEL.

Kweeker: G. Veenhuizen, Sappemeer.

Geelvlezige, late consumptieaardappel. Zeer hoog productievermogen; duurzaam; vertoont meestal lichte mozaiekachtige vlekjes die echter het productievermogen niet schaden. Er komt echter ook een sterkere aantasting van mozaiekziekte voor die wel schadelijk is. Eenigszins vatbaar voor bladrol en zwartbeenigheid; weinig vatbaar voor wratziekte. Wordt op alle grondsoorten verbouwd, vooral op zandgronden, doch niet in de Veenkoloniën.

In de laatste jaren vindt de Bonte Roode Star (knopvariatie uit Roode Star) eenige verbreiding.

69.

TRIUMF AARDAPPEL.

Kweeker : H. B. Veerkamp, Nieuwe-Compagnie.

Middelmatig hoog, stevig loof, dat vlug ontwikkelt en den bodem goed bedekt. Alleen bij zeer zware stikstofbemesting niet voldoende stevig. Middelvroeg rijp, ongeveer een week na Eigenheimer. Zoo goed als onvatbaar voor wratziekte, weinig vatbaar voor bladrol- en mozaïekziekte en voor kringrigheid of vurigheid in de knollen; tamelijk vatbaar voor zwartbeenigheid en aucubabont (dit laatste eene onschadelijke eigenschap). De vatbaarheid voor de gewone aardappelziekte (*Phytophthora*) in het loof is minder dan bij de Eigenheimer. Opbrengstvermogen zeer goed. Knollen zeer regelmatig van vorm, rond, betrekkelijk weinige en ondiepe oogen. Vleeschkleur geelwit. Smaak over het algemeen vrij goed tot goed, iets flauw. Zetmeelgehalte aan den langen kant. Duurzaamheid der knollen goed. Bij goede bewaring loopen de knollen niet spoedig uit. De knollen zijn tamelijk vatbaar voor *Phytophthora*, doch aanmerkelijk minder dan de Eigenheimer. Over het algemeen: aardappel met veel uitmuntende eigenschappen, doch voor de binnenlandsche consumptie wegens de lichte vleeschkleur minder gewild. Voor fabrieksaardappel is het zetmeelgehalte te laag. Voor export naar het buitenland zeer geschikt.

38. JAAPJESBIET.

39. BARRES VOEDERBIET

Zaad van bovengenoemde bietenrassen (no. 38 en 39) waarvan de Jaapjesbiet als het meest duurzaam bekend staat wegens het hooge droge stofgehalte, wordt door meerdere zaadtelers in den handel gebracht. Het peil, waarop de selectie bij de verschillende zaadtelers staat, is zeer verschillend, zoodat de met deze rassen verkregen uitkomsten sterk afhankelijk zijn van de herkomst van het gebezigde zaad. Met Fransch Barres zaad zijn meermalen minder gunstige ervaringen opgedaan vooral wat het aantal schieters betreft. De Deensche en Zweedsche Barresstammen hebben een goeden naam.

71. GELE ECKENDORFER VOEDERBIET.

Kweker: v. Borries Administration, Eckendorf, Duitschland. Gele, iets ingesnoerde, cilindrische voederbiet; gemakkelijk te rooien. Matig droge stofgehalte doch door zeer hooge massaopbrengst toch een hooge productie van droge stof.

72. KIRSCHÉ'S IDEEAAL VOEDERBIET.

Kweker: Dr. Kirsche, Trautzschen bij Leipzig.
Alleenvetegenwoordiger: Fa. G. Eggink, Doesburg.
Gele, iets ingesnoerde voederbiet, goede massaop-

brengrst, vrij goed droge stofgehalte, hooge drogestof opbrengrst, gemakkelijk te rooien.

41. ROOSENDAALSCH E KLAVER (landras).

42. MAASKLAVER. (landras).

104. INLANDSCHE WITTE KLAVER.

In het algemeen verdient inlandsch klaverzaad boven buitenlandsch de voorkeur, niettegenstaande de vaak minder mooie kwaliteit en de noodzakelijk hoogere prijs. Garantie voor inlandsche afkomst wordt verkregen door keuringen op stam door de landbouwmaatschappijen en boerenbonden en voor de omstreken van Roosendaal door de Vereeniging de „Klaverbloem”. De keuringen hebben naast de herkomstcontrole hoofdzakelijk betrekking op het voorkomen van zaadonkruiden.

B. BEPROEVENSWAARDIGE RASSEN.

43. MATADOR TARWE.

Kweeker: Het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Wintervastheid zeer goed. Stroo middelmatig lang, goed stevig. Tamelijk vatbaar voor roest. Opbrengstvermogen kleiner dan van Wilhelmina tarwe. Kleur der kafjes roodbruin. Kleur der korrels geelwit. Bak-kwaliteit der tarwe zeer goed. Korrels zitten goed vast, daardoor minder mussenschade dan bij de meeste andere tarwerassen. Beproevenwaardig voor de rivierklei.

44. ALGEBRA TARWE (vroeger W \times WD XIV genoemd).

Kweeker: Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.

Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Zeer bladrijk; groote korrel van goede kwaliteit; opbrengst wintervastheid en weerstandsvermogen tegen roest ongeveer als bij Wilhelmina.

45. E \times W A A TARWE. (voorloopige naam).

Kweeker: Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.

Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Ontwikkelt en rijpt vroeg, stijf stroo, met iets minder evenredige aar dan de Wilhelminatarwe.

Weinig vatbaar voor roest. Korrel goed gevuld en blank.

46. W X E P TARWE. (voorloopige naam).

Kweeker: Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.

Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Stroolengte iets onregelmatig; meer blad dan bij Wilhelmina tarwe.

Groote, dichtgeschakelde aar; groote, geelachtige korrel; opbrengstvermogen zeer goed. Weinig vatbaar voor roest.

47. SVALÖF'S PANTSER III TARWE.

Kweekster: Zweedsche Zaaizaadvereeniging te Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf.

Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Stroo zeer stevig, iets korter dan dat van Wilhelmina; aar langer en iets lossier, soms aangeast door roest. Rijpt iets later dan Wilhelmina, opbrengst zeer goed. Korrel groot, rood, bij ongunstig oogstweer schrompelig, hierdoor in den handel niet gewild en dientengevolge door verschillende verbouwers afgeschaft.

Kweeker : Prof. C. Broekema, Wageningen.

Vierrijig, voldoende sterk uitstoelend, veel stroo, langer doch slapper dan van Goudgerst; bladrijk, vlug opschietend, weinig vatbaar voor roest en strepenziekte, gelijk of iets eerder rijp dan Goudgerst. Opbrengstvermogen goed, met op wintergerst gelijkende, doch fijnere korrels.

52. H X C WINTERGERST. (voorloopige naam).

Kweeker : Prof. Dr. L. Broekema en Instituut voor Plantenveredeling.

Vierrijige wintergerst. Stroo lang, bladrijk, iets slap, vatbaar voor strepenziekte en brand. Groote, losgeschakelde aren met groote korrels. Vermoedelijk goede opbrengst. Verliest bij het oogsten gemakkelijk zaad.

74. PREMIER KANARIEZAAD (vroeger genoemd
G. Z. V. III.)

Kweeker : Prof. C. Broekema, Wageningen, overgegaan in handen van Joh. Buiskool, Winschoter Oostereinde.

Voor zoover kan worden nagegaan hooger in opbrengst dan het Friesche landras.

Vroeg ontwikkelend in het voorjaar, goed bestand tegen weersinvloeden, vroeg en gelijkmatig rijpend.

54. SVALÖF'S PANTSERROGGE.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf.

Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Tot 1923 werd dit ras Svalöf's Staalrogge genoemd. Uitstoelingsvermogen goed. Groeit in het begin langzamer en lijdt soms teveel in den winter. Verdraagt laat zaaien minder goed. Stroo middelmatig lang, iets korter en stijver dan bij Petkuser winterrogge; aar over 't geheel iets minder dicht geschakeld. Korrel-opbrengst zeer goed. Korrels iets korter dan van Petkuser rogge, gemengdkleurig.

55. BUHLENDORFER ROGGE.

Kweekster: J. Sperling, Buhlendorf (Anhalt).

Alleenvertegenwoordiger: G. Fleumer, N. Z. Voorburgwal, Amsterdam.

Korrels mooie groene kleur, stroo iets minder stijf dan van andere rassen.

56. SVALÖF'S KONINGSHAVER.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf.

Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.
Witte haver, metorsch, voldoende stijf stroo; opbrengstvermogen goed. H.L. gewicht minder dan van Zegehaver.

58. SVALÖF'S GROOTMOGELHAVER.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereening, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf.

Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen.

Zwarte haver, met groot uitstoelingsvermogen. Ontwikkelt zich in den beginne niet vlug. Zaaizaadontsmetting aan te bevelen wegens gevoeligheid voor brand. Lang en veel, doch tamelijk stevig stroo. Korrel lang, met wat grove kafjes, waardoor H.L.-gewicht niet zeer hoog. Laat rijp, ongeveer een week na Zegehaver. Zaad vast aan de pluim. Met dit haverras zijn op oude zandgronden gunstige resultaten verkregen, doch de verbouw bleef zeer beperkt.

60. SCHOKKER WIERSMA — IJPEY

Kweeker: J. P. Wiersma, Leeuwarden.

Vermeerderd door R. Ijpey, Ferwerd.

Stroo matig lang, korrels iets kleiner dan van Mansholt's schokkererwt. Veelal komen ronde erwten voor. Opbrengstvermogen goed. Bij den kweeker is een nieuwe selectie in bewerking, waarvan zeer waarschijnlijk bij goeden oogst een beperkte hoeveelheid zaad in den handel komt.

61. MANSHOLT'S VROEGE FLETUMER
ROZIJNERWT.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Vroeg rijp; vrij kort stroo; korrel groot, gedeukt, bruin gespikkeld met zwarte neus. Zaad wordt bij 't bewaren spoedig donker. Door te uitgebreide teelt kan de markt overvoerd worden.

64. G X H KOOLZAAD (voorloopige naam).

Kweeker: Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.

Iets forscher, doch minder gelijkmatig dan Mansholts's Hamburger koolzaad. Komt in het voorjaar iets vroeger aan. Bloeit later en is iets later rijp. Groote houwen en vrij groote korrels. Opbrengstvermogen goed. Voor zoover kon worden waargenomen, geeft dit ras minder last van opslag.

66. ALBION MOSTERD.

Kweeker: Prof. C. Broekema, Wageningen.

Goede opbrengst; gelijkmatige, mooi gele korrels; vrij veel, stijf stroo.

67. ZAZA BLAUWMAANDZAAD.

Kweeker: Prof. C. Broekema, Wageningen.

Volgens de meeste ervaringen gelijkmatig, vrij fors gewas, licht bloeiend, ronde koppen, mooie zaadkleur, gelijktijdig rijpend.

65. ZAADHOUDENDE KARWIJ VAN DR. ZIJLSTRA.

Kweeker: Dr. K. Zijlstra, Directeur van het Rijkslandbouwproefstation, 3e afdeling, Groningen.

De vruchten zitten bij dit ras zeer vast aan de plant, zoodat men bij het oogsten geen zaadverlies te duchten heeft en dus het gewas volkomen rijp kan laten worden. Het gewas laat zich echter gemakkelijk dorschen.

Het in 1925 geogste gewas was over het algemeen wat fijn en bloeide te vroeg en onregelmatig.

Van dit ras is slechts nabouw van voor eenige jaren voor beproeving afgegeven zaad verkrijgbaar.

68. BINTJE AADRAPPEN.

Kweeker: K. L. de Vries, Suameer.

Geelvlezige, middelvroeg aardappel, geschikt voor export. Opbrenghvermogen zeer goed en mooie knolvorm, vatbaar voor *Phytophthora*, ook in de knollen, vatbaar voor wratziekte.

70. KAMPIOEN AARDAPPEL.

Kweeker: G. Veenhuizen, Sappemeer.

Duurzame, geelvlezige, middelvroeg consumptie- en fabrieksaardappel. Loof vaak minder goed dekkend. Hoog zetmeelgehalte; opbrenghvermogen zeer goed; tamelijk vatbaar voor *Phytophthora*.

Vatbaar voor wratziekte en mozaiekziekte.

C. NIEUWE OF VOOR ONS LAND NIEUWE
RASSEN. *)

48. SVALÖF'S RIDDERTARWE.

Kweekster: de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf.

Importeur M. Wiersum, Groningen.

Groot uitstoelingsvermogen; stevig stroo; roode korrel; ongelijkmatig gewas, rijpingstijd als Pantser III.

49. KRUISINGSANGELTARWE.

Kweker: Prof. H. K. H. A. Mayer Gmelin, Wageningen.

Gebaarde wintertarwe met wit kaf en witte korrel. Goede opbrengst.

Tamelijk wintervast. Stroo voldoende stevig.

Beproevenswaardig voor de rivierklei en op plaatsen waar veel mussenschade voorkomt.

*) Voor de juistheid der mededeelingen en beschrijvingen in groep C kan niet worden ingestaan. Ze werden grootendeels door de kwekers en importeurs verstrekt.

76. STRUBE'S DIKKOP TARWE.

Kweeker : F. Strube, Schlanstedt.

Alleenvertegenwoordiger voor Nederland de N.V. Hommo ten Have, Scheemda.

Stijf middelmatig lang stroo, roode glazige, vrij groote volle korrel. Verlangt goede grond. Vrijwel wintervast.

77. STRUBE'S GENERAAL VON STOCKEN TARWE.

Kweeker : F. Strube, Schlanstedt.

Alleenvertegenwoordiger voor Nederland de N.V. Hommo ten Have, Scheemda.

In hoofdzaak dezelfde eigenschappen als Strube's Dikkop. Stelt iets geringere eischen aan den grond, iets kortere groeitijd. Korrel is glaziger en rood. Wintervast,

78. HYLKEMA'S VICTORIA TARWE (vroeger g^enoemd Hylkema Tarwe I).

Kweeker : P. J. Hylkema, Mensingeweer, Dir. N.V. „Mensingeweer-Maarslag”.

Voldoende uitstoelingsvermogen, stroo middelmatig lang en stijf, niet bladrijk, halm en bladeren donkergroen en bestand tegen roest. Aar iets wijder geschakeld dan bij Wilhelminatarwe. Korrel middelmatig groot, iets geelachtig van kleur. Wintervastheid tamelijk goed. Zaad- en stroo-opbrengst zeer goed.

80.

STANDAARDTARWE.

Kweeker : Fa. W. Weibull, Landskrona, Zweden.

Wintervast, tamelijk vroeg rijp, aren los, ongenaald, kaf wit, stroo stevig, kort, ongelijk van lengte, opbrengstvermogen goed, uitstoelingsvermogen goed. Korrel rood. Dit ras heeft in Zuid-Zweden en Denemarken in weinig jaren een zeer groote uitbreiding verkregen.

81. E × W C I a TARWE (voorloopige naam).

Kweeker : Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.

Dit ras maakt naast de vroeger genoemde uit de Wilhelmina-Essex kruising ontstane W × E P en E × W A A een zeer goeden indruk. De korrelqualiteit overtreft die der Wilhelmina, de opbrengst is ongeveer gelijk.

82. MANSHOLT'S GEKRUISTE JAPHET ZOMERTARWE.

Kweeker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.

Stijver stroo en meer gedrongen aar dan Mansholt's Japhet Zomertarwe, korrel rood, iets vatbaar voor roest.

107. STRUBE'S SCHLANSTEDTER ZOMERTARWE.

Kweeker : F. Strube, Schlanstedt.

Alleenvertegenwoordiger : N.V. Homme ten Have's Zaahteelt en Zaadhandel, Scheemda.

Middelmatig lang, stijf stroo, met rechtopstaande, matig dichte aar, die de korrels goed vast houdt. Groote roode korrel, weinig vatbaar voor stuifbrand.

73. MINISTER RUIJS ZOMERGERST.

Kweeker: Prof. C. Broekema, Wageningen.

Gelijkt in aarvorm op Zwanenhalsgerst, gewas forscher, later, meer opbrengend. Zeer groote korrel, lang stroo. In 1925 zijn veel halmen geknikt,

50. HEIL'S FRANKENGERST H^I.

Kweeker: Georg Heil, Gelchsheim, Unterfranken.

Tweerijsige zomergerst; groote korrels, staat in rijpings-tijd tusschen Zwanenhalsgerst en Goudgerst. Dit ras heeft in Groningen een goeden indruk gemaakt. In 1925 echter zeer sterk door roest aangetast.

53. VINDICAT WINTERGERST.

Kweeker: Prof. C. Broekema, Wageningen.

Vierrijsige wintergerst; goed gevulde, regelmatige aar; goed stijf stroo. Weinig vatbaar voor ziekten; opbrengst-vermogen vermoedelijk zeer goed.

83. VAN CITTERS HAVER (vroeger H. N. haver).

Kweeker: Prof. C. Broekema, Wageningen.

Witte haver met groote korrel.

84. STRUBE'S SCHLANSTEDTER HAVER.

Kweeker : F. Strube, Schlanstedt.

Vertegenwoordiger voor Nederland : Hommo ten Have's
Zaadteelt en Zaadhandel, Scheemda.

Hooge opbrengst, stijf en veel stroo, geschikt voor
zware en goed bemeste gronden. Korrel vol, geel-
achtig wit.

75. HYLKEMA I HAVER.

Kweeker : J. P. Hylkema Mensingeweer, Dir. N.V.
„Mensingeweer-Maarslag”.

Zwarte haver, vroeg rijp, vlotte ontwikkeling, weinig
stijver dan Zwarte President, korrels vaster aan de
pluim.

85. HYLKEMA'S RECORDHAVER (vroeger genoemd
Hylkema's haver II).

Kweeker : J. P. Hylkema, Mensingeweer. Dir. N.V.
„Mensingeweer-Maarslag”.

Witte haver, stroo elastisch, iets korter en steviger
dan bij Zegehaver, korrel wit tot geelwit, kort en
stomp, goed gevuld, H.L. gewicht zeer hoog. Productie-
vermogen goed.

86. v. LOCHOW'S GELE HAVER.

Kweeker : Kommanditgesellschaft F. v. Lochow,
Petkus.

Verkooper voor Nederland : Centraal Bureau uit het
Nederlandsch Landbouwcomité, Haringvliet, Rotterdam.

Deze haver onderscheidt zich door zeer fijne bast. De korrel is iets klein. Heeft in Duitschland aanzienlijke verbreiding gekregen.

105. v. LOCHOW'S GELE HAVER 9a.

Kweeker: Kommanditgesellschaft F. v. Lochow, Petkus.

Verkooper voor Nederland: Centraal Bureau uit het Nederlandsch Landbouwcomité, Rotterdam.

Voor meer vochthoudende en betere gronden.

87. KIRSCHÉ'S GELE HAVER.

Kweeker: Kirsche, Trautzschen bij Leipzig.

Vertegenwoordiger voor Nederland: Fa. G. Eggink, Doesburg.

Gelijkt zeer veel op goudenregen haver.

105. SVALÖF'S ORION HAVER.

Kweekster: De Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappij, Svalöf.

Alleenvertegenwoordiger: M. Wiersum, Groningen. Vroegrijpe Zwarte haver.

88. KIRSCHÉ'S STAALROGGE.

Kweeker: Kirsche, Trautzschen bei Leipzig.

Vertegenwoordiger voor Nederland: Fa. G. Eggink, Doesburg.

Wintervast, stevig, middelmatig lang stroo, goed gevulde neigende aren, goede opbrengst, korrels grijs-groen.

89. KROONROGGE.

Kweekers: J. Heemstra, Groningen en J. Witteveen, Zuidlaren.

Vermeerderaar: J. Witteveen, Dennenoord, Zuidlaren.
Stroo stevig, aar dicht en iets lang, kolfvormig, recht opstaand, korrels grijsgroen, wintervastheid en uitstoe-ling goed.

90. MANSHOLT'S KORTSTROO VALE CAPUCIJNER.

Kweeker: Dr. R. J. Mansholt, Westpolder (Groningen).
Vroeg rijp, stevig kort stroo, goed opbrengstvermogen.

106. KOOPMAN'S GLORY SCHOKKERERWT.

Kweeker: ir. C. Koopman, Zierikzee.

Stroo iets langer dan bij Mansholt's kortstroo schokker, doch stevig overeind blijvend. Bloeit en rijpt vlug af, bloemen in den kop der planten.

63. MAJOR BRUINE BOON.

Kweeker: Prof. H. K. H. A. Mayer Gmelin, Wageningen.

Vermeerderd door C. Zandee, Kloetinge.
Korte, gelijkmatige loofontw ikkeling, onder normal omstandigheden zonder ranken; boon middelgroot.

91. NEGRO WIKKEN.

Kweeker: Ir. C. Koopman, Zierikzee.
Zwart zaad, vermoedelijk veel bladontwikkeling.

92. v. LOCHOW'S BLAUWBLOEI VLAS, STAM 7.

Kweeker: Kommanditgesellschaft v. Lochow, Petkus.
Verkooper voor Nederland: Centraal Bureau uit het
Nederlandsch Landbouw-Comité, Haringvliet, Rotterdam.
In 1924 werden met dit vlas gunstige [resultaten
verkregen, in 1925 waren deze echter minder gunstig.

93. ALBA VLAS.

Kweeker: Dr. J. C. Dorst, consulent voor Planten-
veredeling der F. M. v. L. te Leeuwarden.
Witbloeiende zuivere stam, geïsoleerd uit Friesch
witbloei.

105. ALMENUM VLAS.

Kweeker: W. C. Postma, Harlingen.
Blauwbloeivlas.

106. GRUNO VLAS.

Kweeker: Prof. C. Broekema, Wageningen.
Vermeerderd door E. Westerhuis, Oosternieland.
Witbloei stammenmengsel.

94. ALPHA AARDAPPEL.

Kweeker : Dr. J. C. Dorst, Leeuwarden, consulent voor Plantenveredeling der Friesche Mij. van Landbouw. Ontwikkelt zich in 't begin tamelijk langzaam, doch vormt later een forsch grofstengelig gewas. Groene stengel, matgroen blad. Tamelijk veel lichtviolette bloemen, enkele zaadbessen, opbrengst hoog. Knol groot rondovaal, lichtgeel van vleesch en schil, weinige ondiepe oogen, duurzaam, kookt melig, smaak goed. Bestand tegen wratziekte. Iets eerder rijp dan Roode Star. Niet onvatbaar voor bladrol.

95. BEVELANDER AARDAPPEL.

Kweeker : De N.V. Wilhelminapolder bij Goes. Mooie loofontwikkeling, weinig vatbaar voor bladrol, mozaiek- en wratziekte. Rijpt ongeveer tegelijk met Eigenheimer. Schil en vleesch bleek-geel, smaak goed, kookt minder af dan Eigenheimer. Opbrengstvermogen zeer goed.

97. MONOCRAAT AARDAPPEL.

Kweeker : H. B. Veerkamp, Nieuw Compagnie. Forsch loof, roode langwerpige vrij zware knol, lichtgeelvleezig, smakelijk, bestand tegen Phytophthora en tegen wratziekte. Hoog zetmeelgehalte.

98. ENERGIE AARDAPPEL.

Kweeker : G. Veenhuizen, Sappemeer. Forsche rechtopstaande stengels met groote, donker

groene bladeren, bloemen lichtviolet, weinig vatbaar voor phytophthora, wratziektevrij, laat rijp, vleesch geelwit.

99.

ELEMENT AARDAPPEL.

Kweeker: G. Veenhuizen, Sappemeer.

Vrij late aardappel met geelwit vleesch, krachtig loof, bloemen wit, vatbaar voor Phytophthora, ook in de knollen.

100.

PARNASSIA AARDAPPEL.

Kweeker: Von Kameke, Streckentin, Duitschland.

Wratziektevrije fabriksaardappel, witvleezig middel-laat, roodviolette bloemen met neiging tot vorming van een dubbele bloemkroon, bloeit rijk, vormt bessen. Niet te verwarren met Deodara, die niet wratziektevrij en vatbaarder voor Phytophthora is. Deodara heeft normaal gevormde bloemen.

101.

TRENCTRIA AARDAPPEL.

Kweeker: R. J. de Vroome, Boven-Smilde.

Geelvleezige rondachtige knollen, weinig kriel, rijp in 't laatst van Augustus. Niet vatbaar voor wratziekte; op zwaardere gronden vatbaar voor vuur.

D. VAN DE LIJST AFGEVOERDE RASSEN.

4. MANSHOLT'S WITTE DIKKOPTARWE I.
6. SVALÖF'S PANTSER II TARWE.
57. SVALÖF'S KROONHAVER.
62. LUGDUNA TUINBOON.